

**2022–2026 M. MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR EKSPERIMENTINĖS PLĖTROS PROGRAMA
„SENOSIOS LIETUVOS IR PRŪSIJOS ĮVAIRIAKALBĖS RAŠTIJOS IR JOS
KULTŪRINIŲ KONTEKSTŲ TYRIMAI IR PUBLIKAVIMAS“**

1. 2022–2026 m. mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros programos „Senosios Lietuvos ir Prūsijos įvairiakalbės raštijos bei jos kultūrinių kontekstų tyrimai ir publikavimas“ (toliau – programa) vykdytojas – Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas (toliau – LLTI).

2. Programos tikslai:

Programoje numatoma (1) atlikti senosios literatūros ir raštijos fundamentinius tyrimus, aprėpiančius Prūsijos literatūrinį palikimą, įvairiakalbę Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės (toliau LDK) poeziją ir poetiką, LDK naratyvą ir jo tradiciją XIX a., (2) naujomis išvalgomis atnaujinti esamas senosios literatūros ir raštijos interpretacijas ir sukurti jos sintetinį, modernia metodologija grindžiamą vaizdą, (3) parengti dokumentinius ir (ar) kritinius literatūros ir raštijos šaltinių leidimus, tyrimų rezultatus pristatyti monografijoje, studijose ir straipsniuose, (4) skleisti tyrimų rezultatus tarptautiniuose ir nacionaliniuose mokslo renginiuose.

3. Programos uždaviniai:

1 uždavinys. Įvykdyti Prūsų Lietuvos literatūros ir raštijos tyrimų ir šaltinių rengimo etapą, aprėpiantį Kristijono Donelaičio dokumentiką ir biografiją, Martyno Liudviko Rėzos poeziją, Kristijono Gotlybo Milkaus pamokslų rinkinį *Mišknogos* (1800). Toliau tęsti Donelaičio rašytinio palikimo dokumentinį ir kritinį leidimą *Raštų* serijoje, formuoti naują kritinį donelaitikos diskursą.

2 uždavinys. Tirti įvairiakalbę LDK Baroko ir Apšvietos poeziją ir poetiką aprėpiant to meto literatūros teorijos veikalų idėjas ir jų realizavimą individualioje ir kolektyvinėje kūryboje, Baroko poezijos ir emblemikos konfesinius bei tarpkonfesinius dėmenis ir tarpsritinius aspektus, XVIII a. LDK jėzuitų ir pijorų lotyniškąją poeziją ir dvikalbius proginius kūrinius bei literatūrinės kūrybos transformacijas Apšvietos epochoje, LDK graikiškosios literatūros žanrinę ir stilistinę įvairovę.

3 uždavinys. Įvykdyti LDK naratyvo – tautinės ir politinės savimonės, istorinės vaizduotės ir jų literatūrinės raiškos – sintetinius tyrimus, aprėpiančius XVI–XVIII a. LDK biografinę literatūrą, LDK naratyvo plėtotę XVIII a. kultūroje ir jo likimą XIX a., LDK rusėnų literatūros vesternizaciją bei bažnytinės slavų rankraštinės tradicijos nostrifikaciją per vertimus (taip pat ir adaptuojančius) į vietinę ir iki XVI a. vidurio LDK oficialiąją rusėnų kalbą; Simono Daukanto veikalų *Būdas senovės lietuvių kalnėnų ir žemaičių* (1845) teksto istoriją, nustatant darbo su šaltiniais pobūdį, atskleidžiant dominuojančių šaltinių įtaką teksto idėjoms ir lietuviškumo vaizdinių raiškai, Prūsijos liuteroniškosios lietuvių raštijos įtaką.

4. Metodologinis tyrimų pagrindimas:

Grožinių, pilietinių, istorinių, biografinių, religinių bei kitų senųjų tekstų ir jų ypatumų tyrimai būtini moderniosios Lietuvos visuomenės tautinės ir pilietinės tapatybės sampratai. Ji formuojama permąstant ilgaamžę valstybingumo tradiciją, pažįstant senosios Lietuvos kultūrą, literatūrą ir istorines idėjas. Tęsiant jau pradėtus ir vykdant naujus daugiakalbės LDK ir Prūsijos lietuviškosios literatūros ir raštijos tyrimus pateikiami moksliskai pagrįsti vertinimai, sudarantys mūsų nacionalinių interesų ir nacionalinio istorinio naratyvo dalį kitų Europos visuomenių įvairovėje. Kristijono Donelaičio rašytinio palikimo dokumentinis ir kritinis leidimas remiamas naujausiais šaltiniotyros rezultatais, gautais vykdant archyvų tyrimus Vokietijos Federacinėje Respublikoje (Berlyno ir Leipcigo archyvuose); *Raštuose* pateikiamoje šaltinių analizėje atsižvelgiama į naujausias donelaitikos interpretavimo tendencijas Lietuvoje ir užsienyje, reflektuojami naujausi tyrimai, kontekstinė informacija. Donelaičio biografija rengiama sintetinio kultūrinio

kraštovaizdžio principais, pagal kuriuos kūrėjo asmenybės bruožai išryškinami per jo santykį su savo aplinka, t. y. tuo metu aktualių religinių, kalbinių, etninių, literatūrinių, politinių, administracinių ir ekonominių procesų fone; svarbiausia naujosios biografijos metodinė prielaida – išsivadavimas nuo ankstesniųjų ideologinių kontekstų (visų pirma nacionalistinio ir socialistinio), iškreipiančių Donelaičio asmenybės vaizdą skaitytojo sąmonėje.

Vykdamas numatytus programos uždavinius, siekiama nuosekliai tęsti senosios Lietuvos literatūros tyrimus, išlaikyti tokių LDK paveldo tyrimų centro pozicijas Lietuvoje ir pateikti visuomenei mokliškai parengtus šaltinius ir tyrimus, kurie galimi pasitelkti kaip bazė rengiant populiariusius kūrinių leidimus, vadovėlius, grindžiant žinias ir vertinimus viešojoje erdvėje.

Senųjų šaltinių rengimo publikuoti procese taikomi metodai, atitinkantys skirtingus šio darbo etapus – nuo tekstų ir duomenų paieškų Europos atminties institucijose, iššifravimo, transkribavimo, vertimo, komentavimo iki detaliųjų ir apibendrinamųjų tyrimų. Šaltinių rengimo principai sukuriami, autentiški ir patikimi tekstai nustatomi, dokumentinis tekstų perrašas rengiamas, kritiniai tekstai rengiami, dalykiniai ir tekstologiniai komentarai rašomi taikant tarptautinius tekstologijos metodus. Deskriptyvinis analitinis, rekonstrukcinis, šaltiniotyrinis metodai ir jų deriniai pasitelkiami numatytuose sintetiniuose tyrimuose atsižvelgiant į šių specifiką. Taip pat taikomi diachroninės bei sinchroninės paieškos ir analizės, lyginamasis, intertekstualusis metodai.

Programos pagrindas – 2017–2021 m. LLTI Senosios literatūros ir Tekstologijos skyriaus darbuotojų vykdyta Ilgalaikė MTEP programa „Senosios Lietuvos ir Prūsijos raštijos fundamentiniai tyrimai“. Naujai teikiama programa atnaujinama įtraukiant LDK rusėnų literatūros, graikų kalba parašytos LDK literatūros ir Simono Daukanto kūrybos tyrimus. Toliau bus tiriami LDK ir Prūsų Lietuvos raštijos procesai ir transformacijos XIX amžiuje.

5. Tyrimų etapai ir jų charakteristika:

Programą vykdys LLTI Senosios literatūros skyriaus ir Tekstologijos skyriaus darbuotojai. Etapai (jų dalys) paskirstomi kasmet priklausomai nuo atliekamų programos darbų (taip pat gali keistis ir vykdytojai, todėl jų įvardijimas daugiau rodo reikiamą darbams vykdyti potencialą): 3 vyriausieji mokslo darbuotojai; 9 vyresnieji mokslo darbuotojai, 2 jaunesnieji mokslo darbuotojai. Programos darbai organizuojami pagal tris išskirtus uždavinius. Juos vykdamas dirbama trimis teminėmis kryptimis: individualūs darbai suplanuoti atsižvelgiant į jų specifiką – tiriamuosius darbus ar šaltinių rengimą, ar jų derinį. Šių darbų vykdymo etapai atsispindi tolesniame kalendoriniame plane.

Programos darbų planas pagal uždavinius:

1 uždavinys. Prūsų Lietuvos literatūros ir raštijos tyrimai ir šaltinių rengimas 2022 m.

Kristijono Donelaičio *Raštų*, t. V: *Krikšto metrių knyga* rengimas (sudarymas, tekstų rengimas, komentarų rengimas, įvadinio straipsnio rengimas, mokslinis redagavimas);

Kristijono Donelaičio *Raštų*, t. VI: *Žodžių indeksai, rodyklės* rengimas (medžiagos indeksui rengimas, indekso rengimas);

leidinio *Laimingas šimtmetis pagimdęs Kvantą...*, skirto XVIII a. lietuvių raštijos kūrimo iniciatoriui, Prūsijos vyskupui Jonui Jokūbui Kvantui, parengimas leidybai (straipsnis ~3,5 autoriniai lankai (toliau – aut. l.) ir šaltinių publikacija: vertimas, faksimilė, komentarai; darbas pradėtas 2021 m.);

Martyno Liudviko Rėzos *Raštų*, t. 7: *Poezija* rengimas (straipsnis 1,3 aut. l., komentarai ~0,8 aut. l.);

šaltinio publikacijos Kristijonas Gotlybas Milkus, *Mišknogos* rengimas (straipsnis: medžiagos rinkimas, analizė, atranka; dokumentinio leidimo rengimas (pradėta 2017 m.): medžiagos analizė, perrašas, tekstologiniai ir dalykiniai komentarai, 10 aut. l.).

2023 m.

Kristijono Donelaičio *Raštų*, t. V: *Krikšto metrių knyga* rengimas, parengimas leidybai (komentarų rengimas, įvadinio straipsnio rengimas, mokslinis redagavimas, baigiamieji darbai);

Kristijono Donelaičio *Raštų*, t. VI: *Žodžių indeksai, rodyklės* rengimas (medžiagos indeksui rengimas, indekso rengimas);
monografijos *Kristijonas Donelaitis: biografija* rengimas (medžiagos rinkimas), 1-ojo straipsnio rašymas;

Martyno Liudviko Rėzos *Raštų*, t. 7: *Poezija* rengimas (straipsnis ~1,3 aut. l.; rankraštinų tekstų dešifravimas ir perrašas ~0,5 aut. l.);

leidinio Martynas Liudvikas Rėza, *Eilėraščių rinkinys „Prutena“*: Fotografinis leidimas vokiečių ir lietuvių kalbomis parengimas leidybai (straipsnis, šaltinio rengimas, komentarai ~9 aut. l.);

šaltinio publikacijos Kristijonas Gotlybas Milkus, *Mišknųgos* rengimas (straipsnis: genezė, santykis su šaltiniu, kontekstais 1 aut. l.; šaltinio dokumentinio leidimo rengimas: medžiagos analizė, perrašas, tekstologiniai ir dalykiniai komentarai rengimas 10 aut. l.).

2024 m.

Kristijono Donelaičio *Raštų*, t. VI: *Žodžių indeksai, rodyklės* rengimas (medžiagos indeksui rengimas, indekso rengimas, įvadinio straipsnio rengimas);

monografijos *Kristijonas Donelaitis: biografija* rengimas (medžiagos rinkimas ir analizė), 1-ojo straipsnio publikavimas, 2-ojo straipsnio rašymas;

Martyno Liudviko Rėzos *Raštų*, t. 7: *Poezija* parengimas leidybai (straipsnis ~1 aut. l.);

šaltinio publikacijos Kristijonas Gotlybas Milkus, *Mišknųgos* rengimas (straipsnis: vertimo ir raiškos ypatybės 1 aut. l.; šaltinio dokumentinio leidimo rengimas: medžiagos analizė, perrašas, tekstologiniai ir dalykiniai komentarai 15 aut. l.).

2025 m.

Kristijono Donelaičio *Raštų*, t. VI: *Žodžių indeksai, rodyklės* rengimas (medžiagos indeksui rengimas, indekso rengimas, įvadinio straipsnio rengimas, rodyklių sudarymas);

monografijos *Kristijonas Donelaitis: biografija* rengimas (teksto rašymas, ~2 aut. l.), 2-ojo straipsnio publikavimas, 3-iojo straipsnio rašymas;

Martyno Liudviko Rėzos *Raštų*, t. 8: *Prozos kūriniai* rengimas (karo metų dienoraščio vertimo į lietuvių kalbą atnaujinimas ~18 aut. l.; *Dienoraščio* komentarai ~0,5 aut. l.);

šaltinio publikacijos Kristijonas Gotlybas Milkus, *Mišknųgos* rengimas (straipsnis 2 aut. l.; šaltinio dokumentinio leidimo rengimas: medžiagos analizė, perrašas, tekstologiniai ir dalykiniai komentarai 15 aut. l.).

2026 m.

Kristijono Donelaičio *Raštų*, t. VI: *Žodžių indeksai, rodyklės* rengimas, parengimas leidybai (indekso rengimas, įvadinio straipsnio rengimas, rodyklių sudarymas, baigiamieji darbai);

monografijos *Kristijonas Donelaitis: biografija* rengimas (teksto rašymas, ~3 aut. l.), 3-iojo straipsnio publikavimas;

Martyno Liudviko Rėzos *Raštų*, t. 8: *Prozos kūriniai* rengimas (rankraščio *Lietuvių kalbos seminaro istorija* rengimas; straipsnis);

šaltinio publikacijos Kristijonas Gotlybas Milkus, *Mišknųgos* leidimo tekstologinių ir dalykinių komentarų parengimas, galutinis teksto korpuso sutvarkymas, parengimas spaudai (2026 m. numatoma parengti 10 aut. l., viso darbo apimtis ~50 aut. l.).

2 uždavinys. Įvairiakalbės LDK Baroko ir Apšvietos poezijos ir poetikos tyrimai

2022 m.

Straipsnių ciklo LDK baroko poezijos ir embleminės kūrybos tematika rengimas: medžiagos paieškos ir analizė (2 straipsnių, vieno iš jų anglų kalba, parašymas ir publikavimas; 2 aut. l.);

medžiagos studijai LDK poetikos ir retorikos tematika paieška ir analizė;

straipsnių ciklo, skirto XVIII a. jėzuitų ir pijorų lotyniškajai poezijai ir dvikalbiams proginiam kūriniam, taip pat literatūrinės kūrybos transformacijoms Apšvietos epochoje, rengimas: šaltinių paieška, jų vertimas ir analizė, vieno straipsnio parašymas ir publikavimas (1 aut. l.);

Lauryno Bojerio, kaip LDK graikiškosios literatūros atstovo, greicistinio palikimo tyrimas: šiuo metu mažai žinomų Bojerio tekstų, publikuotų graikų kalba, taip pat jo lotyniškosios poezijos 'filheleniškųjų' elementų analizė (1 straipsnio parašymas ir publikavimas, ~1 aut. l.).

2023 m.

Straipsnių ciklo LDK baroko poezijos ir embleminės kūrybos tematika rengimas: medžiagos paieškos ir analizė;

medžiagos studijai LDK poetikos ir retorikos tematika paieška ir analizė, 1 straipsnio parašymas ir publikavimas (1,5 aut. l.);

straipsnių ciklo, skirto XVIII a. jėzuitų ir pijorų lotyniškajai poezijai, dvikalbiams proginiams kūriniais, literatūrinės kūrybos transformacijoms Apšvietos epochoje, rengimas: šaltinių paieška, ir analizė, dviejų straipsnių parašymas ir publikavimas (2 aut. l.);

XVI a. graikiškosios LDK literatūros tekstų panoraminis aprašymas: tekstas su kritiniu aparatu, vertimas, turinio ir stiliaus charakteristika, jų žanrinė tipologija (studijos dalies rengimas, ~1 aut. l.).

2024 m.

Straipsnių ciklo LDK baroko poezijos ir embleminės kūrybos tematika rengimas: medžiagos paieškos ir analizė, vieno straipsnio parašymas ir publikavimas (1 aut. l.);

studijos rašymas (2 aut. l.);

straipsnių ciklo, skirto XVIII a. jėzuitų ir pijorų lotyniškajai poezijai, dvikalbiams proginiams kūriniais, literatūrinės kūrybos transformacijoms Apšvietos epochoje, rengimas: šaltinių paieška, ir analizė, vieno straipsnio parašymas ir publikavimas (1 aut. l.);

XVII ir XVIII a. graikiškosios LDK literatūros tekstų panoraminis aprašymas: tekstas su kritiniu aparatu, vertimas, turinio ir stiliaus charakteristika, jų žanrinė tipologija (studijos dalis, ~2 aut. l.).

2025 m.

Straipsnių ciklo LDK baroko poezijos ir embleminės kūrybos tematika rengimas: vieno straipsnio parašymas ir publikavimas (1 aut. l.);

studijos rašymas (2 aut. l.), 2-ojo straipsnio parašymas ir publikavimas (1,5 aut. l.);

straipsnių ciklo, skirto XVIII a. jėzuitų ir pijorų lotyniškajai poezijai, dvikalbiams proginiams kūriniais, literatūrinės kūrybos transformacijoms Apšvietos epochoje, rengimas: dviejų straipsnių parašymas ir publikavimas (2 aut. l.);

straipsnio apie LDK graikiškosios literatūros „marginalines zonas“, t. y. apie užtikrintų chronologinių, geografinių, nacionalinių, autorystės nustatymo ir kt. ribų neturinčius tekstus, pvz., apie tekstus, nesiejamus tiesiogiai su LDK, o veikia su Abiejų Tautų Respublikos (toliau – ATR) „lenkiškąja“ puse; apie LDK publikuotus ar rašytus graikiškus svetimšalių tekstus arba LDK realijoms ar personalijoms dedikuotus svetur paskelbtus tekstus ir pan. rengimas ir publikavimas (1 aut. l.).

2026 m.

Straipsnių ciklo LDK baroko poezijos ir embleminės kūrybos tematika rengimas: dviejų straipsnių parašymas ir publikavimas (2 aut. l.);

studijos užbaigimas ir parengimas spaudai (planuojama studijos apimtis – 5 aut. l.);

straipsnių ciklo, skirto XVIII a. jėzuitų ir pijorų lotyniškajai poezijai, dvikalbiams proginiams kūriniais, literatūrinės kūrybos transformacijoms Apšvietos epochoje, rengimas: vieno straipsnio parašymas ir publikavimas (1 aut. l.);

studijos apie XVI–XVIII a. LDK graikiškąją literatūrą su konkrečiomis chronologinėmis ir tipologinėmis sekcijomis rengimo baigiamoji fazė; studijos vertimas į anglų k.

3 uždavinys. LDK naratyvo ir jo tautos tyrimai**2022 m.**

Monografijos *Simono Daukanto veikalo „Būdas senovės lietuvių kalnėnų ir žemaičių“ teksto ir leidimų istorija* rengimas (teksto rašymas, ~2 aut. l.);

šaltinių rengimas tema „Ankstviausių lotyniškosios raštijos reiškinių LDK kultūroje tyrimai“ – nauji LDK pergalės prie Oršos (1514) propagandos šaltiniai ir mūsų aprašymai europinėje historiografijoje (1,5 aut. l.). Medžiagos rinkimas tema: „XVI–XVIII a. biografinė literatūra – kultūrinio LDK naratyvo dalis“;

medžiagos rinkimas straipsnių ciklui tema „LDK naratyvas ir istorinė kultūra“: darbas Lietuvos ir užsienio archyvuose ir bibliotekų Senų ir retų knygų skyriuose;
 medžiagos 3 straipsnių ciklui, skirtam LDK naratyvo plėtotei XVIII a. kultūroje ir jo likimui XIX a. Lietuvos literatūroje ir istoriografijoje, rinkimas ir analizė;
 straipsnių ciklas apie čekiškojo Lucidaro vertimus į rusėnų kalbą: pirmojo ir antrojo straipsnio parengimas (~1,5 aut. l.).

2023 m.

Monografijos *Simono Daukanto veikalo „Būdas senovės lietuvių kalnėnų ir žemaičių“ teksto ir leidimų istorija* rengimas (teksto rašymas, ~2 aut. l.); 1-ojo straipsnio rašymas;
 straipsnio tema „XVI–XVIII a. biografinė literatūra – kultūrinio LDK naratyvo dalis“ parengimas (1 aut. l.); biografinio šaltinio – Kazimiero Kojalavičiaus lotyniškos Mikalojaus Lancicijaus biografijos (*Compendium vitae P. Nicolai Lancicii SJ*) – rengimas spaudai (1,5 aut. l.); šaltinio publikacijos „Žygimanto Barzdotojo 1443 m. privilegija Veliuonai (XVIII a. falsifikatas)“ rengimas (2 aut. l.);
 straipsnio apie LDK istorinio naratyvo raidą XVIII amžiuje (Adomas Stanislovas Naruševičius ir kiti) parašymas ir publikavimas (1,5 aut. l.);
 straipsnių ciklas apie čekiškojo Lucidaro vertimus į rusėnų kalbą: trečiojo ir ketvirtojo straipsnio parengimas (~1,5 aut. l.).

2024 m.

Monografijos *Simono Daukanto veikalo „Būdas senovės lietuvių kalnėnų ir žemaičių“ teksto ir leidimų istorija* rengimas (teksto rašymas, ~2 aut. l.), 1-ojo straipsnio publikavimas; 2-ojo straipsnio rašymas;
 straipsnio tema „Ankstyviausių lotyniškosios raštijos reiškinių LDK kultūroje tyrimai“ parengimas (~1,5 aut. l.); biografinio šaltinio – Kazimiero Kojalavičiaus lotyniškos Mikalojaus Lancicijaus biografijos (*Compendium vitae P. Nicolai Lancicii SJ*) – rengimas spaudai (1,5 aut. l.);
 straipsnio tema „LDK naratyvas ir istorinė kultūra“ parašymas ir publikavimas (1 aut. l.);
 straipsnio apie LDK naratyvo raišką proginėje XVIII a. literatūroje parašymas ir publikavimas (1,5 aut. l.);
 straipsnis ir teksto publikacija apie gnomologinio rinkinio *Melisa* nežinomą vertimą iš bažnytinės slavų kalbos į rusėnų kalbą pagal XVI a. pabaigos rankraštį.

2025 m.

Monografijos *Simono Daukanto veikalo „Būdas senovės lietuvių kalnėnų ir žemaičių“ teksto ir leidimų istorija* rengimas (teksto rašymas, ~2 aut. l.); 2-ojo straipsnio publikavimas; 3-iojo straipsnio rašymas;
 straipsnio tema „XVI–XVIII a. biografinė literatūra – kultūrinio LDK naratyvo dalis“ parengimas (1 aut. l.); biografinio šaltinio – Kazimiero Kojalavičiaus lotyniškos Mikalojaus Lancicijaus biografijos (*Compendium vitae P. Nicolai Lancicii SJ*) – rengimas spaudai (1,5 aut. l.);
 straipsnio tema „LDK naratyvas ir istorinė kultūra“ parašymas ir publikavimas (1,5 aut. l.);
 medžiagos apie LDK naratyvo likimą XIX a. literatūroje papildomas rinkimas ir analizė;
 straipsnis ir teksto publikacija apie gnomologinio rinkinio *Melisa* dar vieną nežinomą vertimą iš bažnytinės slavų kalbos į rusėnų kalbą pagal XVI a. pabaigos rankraštį.

2026 m.

Monografijos *Simono Daukanto veikalo „Būdas senovės lietuvių kalnėnų ir žemaičių“ teksto ir leidimų istorija* rengimas, parengimas leidybai (baigiamieji darbai, iš viso ~14 aut. l.); 3-iojo straipsnio publikavimas;
 straipsnio tema „Ankstyviausių lotyniškosios raštijos reiškinių LDK kultūroje tyrimai“ parengimas (1 aut. l.); biografinio šaltinio – Kazimiero Kojalavičiaus lotyniškos Mikalojaus Lancicijaus biografijos (*Compendium vitae P. Nicolai Lancicii SJ*) – rengimas spaudai (1,5 aut. l.);
 straipsnio tema „LDK naratyvas ir istorinė kultūra“ parašymas ir publikavimas (1,5 aut. l.);
 straipsnio apie LDK naratyvo likimą XIX a. Lietuvos kultūroje parašymas ir publikavimas (1,5 aut. l.);

studijos parengimas apie gnomologinio rinkinio *Melisa* vertimus iš bažnytinės slavų kalbos į rusėnų kalbą.

6. Numatomi bendrieji rezultatai:

1 uždavinys. Prūsų Lietuvos literatūros ir raštijos tyrimai ir šaltinių rengimas

- (a) Kristijonas Donelaitis, *Raštai*, t. V: *Krikšto metrikų knyga* (įvadinis straipsnis, šaltinių publikacija, tekstologinis aparatas, paaiškinimai, ~8 aut. l.);
- (b) Kristijonas Donelaitis, *Raštai*, t. VI: *Žodžių indeksai, rodyklės* (įvadinis straipsnis, indeksai, rodyklės, ~10 aut. l.);
- (c) Martynas Liudvikas Rėza, *Raštai*, t. 7: *Poezija* (įvadiniai straipsniai, vertimai, šaltinių publikacija, faksimilės, komentarai, ~40 aut. l.);
- (d) Martynas Liudvikas Rėza, *Raštai*, t. 8: *Literatūriniai lituanistiniai prozos kūriniai* (programoje numatyta parengti apie 20 proc., t. y. ~8 aut. l.);
- (e) Kristijonas Gotlybas Milkus, *Mišknogos: Dokumentinis leidimas* (įvadinis straipsnis, šaltinio publikacija, tekstologinis aparatas, komentarai, ~50 aut. l.);
- (f) leidinys *Laimingas šimtmetis pagimdęs Kvantą...* (įvadinis straipsnis, šaltinio vertimas, faksimilė, ~9 aut. l.);
- (g) leidinys Martynas Liudvikas Rėza, *Eilėraščių rinkinys „Prutena“*: Fotografuotinis leidimas vokiečių ir lietuvių kalbomis (straipsnis, faksimilė, vertimas, ~9 aut. l.);
- (h) parengta monografijos *Kristijonas Donelaitis: biografija* dalis (~5 aut. l.);
- (i) parengti 3 straipsniai Donelaičio biografijos klausimais (~3 aut. l.); 1 straipsnis Milkus *Mišknogų* tema (2 aut. l.).

2 uždavinys. Įvairiakalbės LDK Baroko ir Apšvietos poezijos ir poetikos tyrimas

- (a) studija *LDK poetikos ir retorikos tematika* (~5 aut. l.);
- (b) studija apie XVI–XVIII a. LDK graikiškąją literatūrą su vertimu į anglų k. (~3 aut. l.); numatoma paskelbti graikiškosios literatūros šaltinių straipsniuose ir studijoje (~1 aut. l.); numatoma paskelbti apie 17 straipsnių:
2 straipsniai LDK graikiškosios literatūros tema (2 aut. l.);
2 straipsniai LDK poetikos ir retorikos tema, vieną iš jų numatoma publikuoti užsienio mokslo periodiniame leidinyje (3 aut. l.);
6 straipsnių ciklas apie LDK Baroko poeziją ir embleminę kūrybą, vieną iš jų numatoma publikuoti užsienio mokslo periodiniame leidinyje (6 aut. l.);
7 straipsnių ciklas apie XVIII a. jėzuitų ir pijorų lotyniškąją poeziją, dvikalbius proginius kūrinius, literatūrinės kūrybos transformacijas Apšvietos epochoje, vieną iš straipsnių numatoma publikuoti užsienio mokslo periodiniame leidinyje (7 aut. l.).

3 uždavinys. LDK naratyvo ir jo sąsąs tyrimai

- Parengta leidybai monografija *Simono Daukanto veikalų „Būdas senovės lietuvių kalnėnų ir žemaičių“ teksto ir leidimų istorija* (~8 aut. l.); pradėta 2018 m.; bendra apimtis ~14 aut. l.;
- 1 studija apie gnomologinio rinkinio „Melisa“ vertimus iš bažnytinės slavų kalbos į rusėnų kalbą (~4 aut. l.);
- 3 šaltinių publikacijos:
- (a) „Ankstyviausių lotyniškosios raštijos reiškinių LDK kultūroje tyrimai“ parengimas publikuoti (1,5 aut. l.);
 - (b) biografinio šaltinio – Kazimiero Kojalavičiaus lotyniškos Mikalojaus Lancicijaus biografijos (*Compendium vitae P. Nicolai Lancicii SJ*) – parengimas publikuoti (6 aut. l.);
 - (c) „Žygimanto Barzdotojo 1443 m. privilegija Veliuonai (XVIII a. falsifikatas)“ parengimas publikuoti (2 aut. l.);
- numatoma paskelbti apie 17 straipsnių:
3 straipsnių ciklas Prūsijos ir lietuviškosios raštijos poveikio Simono Daukanto veikalui „*Būdas senovės lietuvių kalnėnų ir žemaičių*“ tematika (~3 aut. l.);
4 straipsnių ciklas apie čekiškojo Lucidaro vertimus į rusėnų kalbą (ne mažiau 3 aut. l.);
4 straipsniai, skirti XVI–XVIII a. biografinei literatūrai, ankstyviausiems lotyniškosios raštijos reiškiniams LDK;

3 straipsniai LDK naratyvo ir istorinės kultūros tema (4 aut. l.);
3 straipsnių, parašytų ir publikuotų, ciklas, skirtas LDK naratyvo plėtotei XVIII a. kultūroje ir jo likimui XIX a. Lietuvos literatūroje ir istoriografijoje.

Iš viso:

Planuojama parengti leidybai: 1 monografiją, 3 studijas, 5 fundamentinių šaltinių publikacijas, 3 šaltinių publikacijas, 1 fotografuotinę šaltinio publikaciją, leidinį Kvantui.

Parengti monografijos dalį: *Kristijonas Donelaitis: biografija* (~5 aut. l.); parengimas leidybai numatomas ne šios programos rėmuose).

Planuojama paskelbti apie 40 straipsnių.

7. Rezultatų sklaidos priemonės:

Vykdamas Programos uždavinius parengti moksliniai darbai bus teikiami konkursams siekiant gauti finansavimą leidybai.

Visuomenei bus rengiami vieši knygų pristatymai, informacija ir reklaminės anotacijos bus skelbiamos LLTI interneto svetainėje ir kituose interneto portaluose. Atlikti tyrimai, pagal galimybę, bus pristatomi radijo laidoje, tinklalaidėse, viešose paskaitose, publikuojami Lietuvos ir užsienio mokslo periodikoje.

Planuojama surengti 5 kasmetines nacionalines konferencijas „Jurgio Lebedžio skaitymai“, keliasdešimt Senosios literatūros seminarų.

Planuojama perskaityti mažiausiai 28 pranešimus tarptautinėse konferencijose ir kongresuose užsienyje.

8. Programos vykdymui skirtos lėšos 1 077,235 tūkst. Eur (vienas milijonas septyniasdešimt septyni tūkstančiai du šimtai trisdešimt penki eurai):

Eil. Nr.		2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	Visai programai (tūkst. Eur)
1.	Programai skirtos lėšos	179087	179087	179087	179087	179087	895435
2.	Kitos lėšos planuojamos programai vykdyti	20960	40960	24960	8960	85960	181800
	Iš viso	200047	220047	204047	188047	265047	1 077235

9. Programos vadovas skelbiamas instituto interneto tinklapyje www.llti.lt